

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Burchardi VVormaciensis Ecclesiae Episcopi,
Decretorum Libri XX. ex Consiliis, & orthodoxoru[m]
patru[m] Decretis, tum etiam diuersaru[m] nationum
Synodis, ceu loci communes congesti, in quibus ...**

Burchardus <Wormaciensis>

Parisiis, 1549

Item de iuramento. xxix.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10722

Ex cōcil. Aurelia. cap. 2. **I**uramentum filii, aut filia, nesciente patre, & vota monachi nesciente abbate, & iuramenta pueri, irrita sunt.

Quod omnibus modis cauendum sit mendacium.
Caput XXVIII.

Gregor. dicit. **N**OLI fili negare gratiā dei, ne incurras pro bono in malum, pro humilitate in mendacium. Cauendum nanque est omnibus modis mendacium, siue pro malo, siue etiam pro bono proferri videatur: quia omne mendacium non est ex Deo, sed sicut Saluator dicit, à malo est.

Item de iuramento. Cap. XXIX.

Ex cōcil. Toletan. **E**T ENIM dum peierare compellimur, creatorē quidem offendimus, sed nos tantummodo maculam, cum verò noxia promissa complemus, & Dei iussa superbe contēnimus, vt proximis impia crudelitate noceamus, & nos ipsos crudeliore mortis gladio trucidamus. Illic enim duplici culparum telo percutimur, hic tripliciter iugulamur. Restat ergo, vt eò nostra pergat sententia, quò misericordiae patuerit via. Quae ita domino probatur accepta, vt plus eam cupiat, quàm sacrificia veneranda, dicēte ipse: Misericordiam volo, & non sacrificium. Hac indulgentia concessa licentia, miserationis ipsius opus in gloriosi principis potestatem redigimus: vt quia Deus illi miseratione ditum patefecit, remedia pietatis ipse quoque non denegat. Quae ita principali discretionē moderata persistant, vt & illis ita sit misericordia contributa, vt nusquam genti, aut patriae, per eosdem, aut periculum quodcumque perferat, aut iacturam. Hac miserationis obtentu tēperasse sufficiat, ceterumque iuramenta pro regiae potestatis salute, vel constitutione gentis, & patriae, quae hactenus sunt exacta, vel deinceps extiterint exigenda, omni custodia, omnique vigilantia indissolubiler decernimus obseruanda: merbro truncatione, mortisque sententia, religione penitus absoluta, sed ne prauarū mentium versuta nequitia, nosmet ad periurii aliquando prouocet culpam, nec à sanctae fidei regula hanc afferat venire sententiam: tam diuinæ authoritatis oracula, quàm præcedentium patrum

huic narrationi curauimus innectenda. Sic enim per Hieremiam dixit: Repentè loquar aduersus gentem, & aduersus regnum, vt eradice, & disperdam illud. Si pœnitentiam egerit gens illa à malo suo, quod loquutus sum aduersus eam, agam & ego pœnitentiam super malo quod cogitavi, vt facerem ei. Et per Ezechielem: Si dixero, inquit, iusto quòd vita uiuat, & cõfusus in iustitia sua, fecerit iniquitatè, omnes iustitiæ eius obliuioni tradentur: & in iniquitate sua quam operatus est, in ipsa morietur. Si autè dixero impio, morte morieris, & egerit pœnitentiam: vita uiuet, & non morietur. Si ergo nostra conuersatio, sic diuinam mutat sententiam: quur miserorum tantæ lachrymæ, vel præssura, tam crudam non tēperent ex miseratione vindictam? Hinc etiam populo Israëlitico sape vltio promissa suspenditur, & Niniuitarum perditio diuinæ sententiæ permutatione sedatur. Nam sanctus Ambrosius in libro tertio de Officiis, ita ait: Purū igitur ac syncerum oportet esse affectum, & vnusquisq; simplicem sermonem proferat. Vas suum in sanctitate possideat, ne fratrem circumscriptione verborum inducat. Nihil promittat inhonestum, ac sibi promittere querat. Tolerabilius est promissum non facere, quàm facere quod turpe sit. Sepe plerique constringunt se iurifurandi sacramento, & quum ipsi cognouerint promittendum non fuisse ius sacramenti, tamen contemplatione faciunt quod sponderunt, sicut de Herode supra cripsimus, qui saltatrici præmium turpiter promisit, crudeliter soluit. Turpe, quod regnum pro saltatione promittitur: crudele, quod mors prophætæ pro iurifurandi religione donatur: quantò tolerabilius tale fuisset periurium sacramento? Et post pauca, de Iepte discernens. Miserabilis necessitas, quæ soluitur parricidio. Melius est non vouere id, quod sibi cui promittitur, nolit exolui. Et post paululum: Nō semper igitur promissa soluenda omnia sunt. Denique ipse dominus, sicut scriptura indicat, frequenter suam mutat sententiam. Vir quoque sanctissimus Augustinus inuestigationis acumine acutus, inueniendi arte præcipuus, asserendi copia proflus, eloquentiæ flore venustus, sapientiæ fructu fœcundus, hæc in suis narrat affectibus. Duo sunt enim omnino genera mendaciorum, in quibus non magna culpa est, sed tamen nō est

D. BURCHARDI EPIS. VVORMAC.

sine culpa, cum aut iocamur, aut cum promittimus, mentimur. Illud primum in iocando, ideo non est perniciosissimum, quia non fallit. Nouit enim ille, cui dicitur, ioci causa esse dictum. Secundum autem ideo meritum est, qui retinet nonnullam beneuolentiam. Idem ipse alibi, non auferat, inquit, veritas misericordiam, non ambulabit in via domini, in qua misericordia & veritas obuiauerunt sibi. Hinc beatus Papa Gregorius, in libris Moraliū, sic ait: Cum mens inter minora, & maxima peccata constringitur, si omnino nullus sine peccato euadendi aditus patet, minora semper eligatur: quia & qui murorum ambitu, ne fugiat, clauditur, ibi se in fugam precipitat, ubi breuior murus inuenitur. Hinc & Isidorus ait: Tolerabilius est enim non implere sacramentum, quam permanere in stupri flagitio. Similiter in Synonimis: In malis promissis, rescinde fidem. In turpi voto, ut à decreto quod incaute nouisti non facias. Impia est promissio, quae scelere adimpletur. Vnde necesse est, ut male iurans, dignam penitentiam agat, eo quod nomen domini contra præceptum illius sumpsit in vanum, quia in Exodo scriptum est: Nec enim iriscentem habebit dominus eum, qui assumpserit nomen domini Dei sui frustra. Et in Leuitico: Non peierabis in nomine meo, nec pollues nomen domini Dei tui, ego dominus. Tamen malum quod facturum se sacramento deuouerat, omnino non faciat: quia stulta vota frangenda sunt.

FINIS Libri duodecimi.